

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURĂ ROMÂNĂ**Etapa locală, 25 februarie 2023****Clasa a VII-a**

- Toate subiectele sunt obligatorii. Timpul efectiv de lucru este de trei ore.
- Punctajul total este de 100 de puncte.
- Nu se acordă puncte din oficiu

Se dau fragmentele:

A. „Fiindcă e mai ușor, orașul nostru e făcut direct pe-un nor. Undeva mai departe, într-o vale fără fund, pufăie întruna o locomotivă, de ține norul nou și rotund. Sau strănută un vulcan, aruncând în sus ceață de foc, iar un copil stă lângă el și-i strigă „noroc!”. Dar aici nimeni nu e răcit, fiindcă aerul e făcut dinadins din spirt. (Spirt care iese din brazi, prin acele care n-au în vârf capace.). Casele cu zăpadă pe chipuri au în loc de acoperișuri schiuri. Aluneci, aluneci cu ele și când te poticnești, cazii direct în casă și te-ncălzești. Lângă foc, ascultând geamurile ninse, stă mama cu brațele întinse. Iar lângă ea stă o pisică, producând electricitate când o mângâi cu mâna pe spate. De-aia strălucește casa pe dinăuntru, fără de ceață, de-ai trăi în ea o viață. Unde mai pui că lumina topește florile de pe ferestre, care se fac apă și pești. Pentru că oriunde e apă – nu e așa? – trebuie și-un pește care s-o bea. Dar și afară este o lumină extraordinară.

În orașelul copiilor poți cel mai ușor să schimbi lucrurile de la sensul lor. Să miști orice munte care prost stă, nu ca în alte părți unde, dacă muți un scaun, te costă. De la roțile stelelor eu pot să fur cauciucul din jur sau să merg cu ele pe străzi ca pe o bicicletă, anunțând pe la casele oamenilor cine știe ce veste secretă. Minunea aici apare, asta vreau să zic. Știi că un tren nu se învârte mereu ca în viață pe aceeași cale, ce mai la deal, la vale!

Bine de noi c-am apucat să fim mici în acest oraș de furnici! Oamenii mari, cu cele mai roșii nasuri, stau în jurul orașului călări pe ceasuri. Pe deșteptătoare ale căror limbi stârnesc în munți avalanșe, de-i ninge-n cap cu cocoloașe. Cum ar mai veni la noi, și ei, ehei! Dar nu prea încap, ce să te miri, fiindcă nu-s destul de subțiri.

- Și până să-și taie mustățile dumnealor, s-a isprăvit orașul copiilor. ”

Marin Sorescu, *Unde fugim de-acasă?, Capitala Bazaconiei*

B. „Strada Bab-Azoun era o stradă strâmtă, pe care arcadele din ambele ei părți, așezate pe enormi stâlpi pătrați, o strîntau încă și mai mult, lăsînd loc numai liniei tramvaiului, exploatată de o altă companie, ce lega acest cartier de cele mai de sus cartiere ale orașului. În zilele călduroase, cerul de un albastru dens se lăsa ca un capac fierbinte peste stradă, iar umbra era proaspătă pe sub arcade. Când ploua, întreaga stradă nu era decât o tranșee adîncă de piatră umedă și lucioasă. De-a lungul arcadelor se succedau prăvăliile comercianților, negustori de țesături angroșiști ale căror fațade erau zugrăvite în tonuri întunecoase și ale căror stive de stofe deschise la culoare străluceau discret în umbră, magazine de coloniale care miroseau a cuișoare și cafea, prăvălioare unde patronii lor arabi vindeau produse de patiserie și roind de untdelemn și miere, cafenele obscure și profunde ale căror mari filtre de cafea fâsâiau și lansau aburi la acea oră (în timp ce seara, iluminate de lămpi violente, erau pline de zgomote și de voci, o mulțime de bărbați călcînd pe rumegușul împrăștiat pe parchet și înghesuindu-se la tezgheaua încărcată cu pahare pline de un lichid opalescent și cu farfurioare cu boabe de cafeluță, cu anșoa, cu țelină tăiată felii, cu măslin, cartofiori prăjiți și alunec), în sfârșit bazare pentru turiști unde se vindea hidoasa sticlărie orientală, în vitrine plate încadrate de turnante împănate cu cărți poștale și baticuri maure în culori țipătoare. Unul dintre bazarele acelea, în mijlocul arcadelor, aparținea unui bărbat gras, așezat întotdeauna îndărătul vitrinelor lui în umbră sau la lumina electrică, enorm, albicios, cu ochi exoftalmici, semănînd cu acele lighioane peste care dai când ridici pietre sau trunchiuri vechi, dar mai ales chel ca în palmă. Liceenii îl porecliseră din acest motiv „patinoarul de muște” și „pista de țanțari”, pretinzînd că insectele în cauză, când parcurgeau suprafața golașă a țestei ăleia, alunecau la cotituri și nu-și puteau ține echilibrul. Deseori, seara, ca un stol de sturzi, elevii treceau să-l vadă, fugind prin fața prăvăliei, urlînd porecelele nefericitului și imitînd cu „zz-zz-zz” presupusul lunecuș al muștelor. Negustorul cel gras îi înjura; o dată sau de două ori încercase, prea mult încrezînd-se în forțele lui, să-i urmărească, dar trebuise să se lase păgubaș. Din senin, începu să nu mai reacționeze nicidecum în fața năvalei de strigăte și de batjocoriri, ba chiar, cîteva seri de-a rîndul, îi lăsa pe copii să prindă tot mai multă îndrăzneală, încît aceștia veniră până la urmă și îi urlară batjocurile în față. Deodată, într-o seară, niște arabi, plătiți de negustor, apărură brusc din spatele stîlpilor unde se ascuseseră și începură să-i fugărească pe copii. În seara aceea, Jacques

și Pierre nu scăpară de chelfăneală decât grație vitezei lor excepționale. Jacques nu primi decât o palmă peste ceafă, apoi, revenindu-și din surpriză, își lasă în urmă adversarul.

La mijlocul ei, strada Bab-Azoun se lărgea pierzând-și arcadele pe o singură latură în favoarea bisericii Sainte-Victoire. Această bisericuță ocupa locul unei vechi moschei. Pe fațada ei văruiată era scobită o nișă plină întotdeauna cu flori. Spre trotuarul degajat dădeau florării, cu florile deja expuse la ora când treceau copiii și care ofereau brațe întregi de stânjenei, de garoafe, de trandafiri sau de anemone, după anotimp, puse în cutii înalte de conserve cu marginea de sus ruginită de apa cu care florile erau mereu stropite. Pe același trotuar mai era și o prăvălioară cu clătite arăbești, în realitate un biet cotlon unde cu greu ar fi putut intra trei oameni. Pe una din laturile lui se încropise o vatră, a cărei circumferință era împodobită cu plăci de faianță albastre și albe și pe care cânta un uriaș ceaun cu ulei încins. În fața vetrei stătea turcește un personaj ciudat cu pantaloni arăbești, cu bustul pe jumătate gol în zilele și la orele caniculare, iar în celelalte zile îmbrăcat cu o haină europeană prinsă sus, de revere, cu un ac mare de siguranță și care semăna, cu capul lui ras, cu chipul supt și cu gura-i fără dinți, cu un Gandhi fără ochelari; el, ținând în mână un polonic roșu pentru spumă, era atent la coacerea clătitelor rotunde care sfârâiau în ulei.”

Albert Camus, *Primul om*

„Expoziția *Orașe invizibile / Tărâmurile imaginare* se bazează pe o cercetare vizuală a ficțiunilor geografice necesare, a „realității iluziilor”, după cum numește Umberto Eco întreaga istorie a locurilor legendare din care este compusă cultura omenirii și producția misterelor care au generat călătorii, explorări, fantezii, imagini și povești. Structura expoziției este inspirată de dualitatea reprezentată adesea în mitologia cunoașterii și creației, în care alegerea determină întotdeauna formarea unui nou set de valori, fondarea unui sistem existențial sau crearea unei identități prin detașarea de o ordine prestabilită. Așadar, din capul locului, vizitatorul se „îmbarcă” pe unul dintre traseele construite de expoziție.

Terminalul A reprezintă *Orașele invizibile*, o destinație dificilă, care implică o confruntare cu trecutul traumatic al teritoriilor necunoscute, distruse, dispărute, uitate sau marginalizate, locuri care poartă cu sine amprenta unei rupturi identitare sau a unei confruntări cu forțe adverse, dar și o urmă a sublimului pe care doar ruina o poate declanșa, intuită de Italo Calvino în cartea omonimă.

Terminalul B conduce călătoria spre *Tărâmurile imaginare ale fanteziilor* care produc o ieșire din realitate și o revenire la ea.”

<https://www.accontrasens.ro/orase-invizibile-taramuri-imaginare/>

SUBIECTUL I - Elemente de construcție a comunicării

20 de puncte

A. Scrie răspunsul corect la următoarele cerințe.

1. Desparte în silabe următoarele cuvinte: echilibrul, sturzii, semănând, dinadins. **2 puncte**

2. Transcrie, din seria următoare, numai cuvintele care conțin diftong: *ceață, geamurile, cauciucul, să-și taie, strângeru.*

2 puncte

3. Demonstrați în două enunțuri polisemantismul verbului a tăia. **2 puncte.**

B. Scrie răspunsurile corecte ale cerințelor de mai jos:

4. Scrie sinonime contextuale pentru cuvintele subliniate din fragmentul: „fațade erau zugrăvite în tonuri întunecoase și ale căror stive de stofe deschise la culoare străluceau discret în umbră, magazine de coloniale care miroseau a cuișoare și cafea”. **2 puncte**

5. Menționează valorile morfologice ale cuvintelor subliniate în enunțul: Pe același trotuar mai era și o prăvălioară cu clătite arăbești, în realitate un biet cotlon unde cu greu ar fi putut intra trei oameni. **2 puncte**

6. Transcrie, din primul text, un verb de conjugarea a IV-a și, din al doilea text, un verb de conjugarea a III-a. **2 puncte**

7. Scrie, din ultimul paragraf al textului B, un substantiv cu funcția sintactică de atribut substantival. **2 puncte**

8. Menționează funcțiile sintactice ale cuvintelor subliniate: Structura expoziției este inspirată de dualitatea reprezentată adesea în mitologia cunoașterii și creației. **2 puncte**

9. Scrie două enunțuri prin care să demonstrezi omonimia cuvântului *dar*. **2 puncte**

10. Construiește o propoziție negativă, imperativă care să conțină verbul *a face*. **2 puncte**

SUBIECTUL al II-lea – Lectură, redactare și elemente de interculturalitate 40 de puncte

1. Precizează care este elementul comun din toate cele trei texte și cum apare acesta reprezentat în fiecare caz? **6 puncte**
2. Precizați care este motivul pentru care strălucește casa în textul A? **6 puncte**
3. Notează o trăsătură a câte unui personaj din primele două texte, precizând mijloacele de caracterizare. **6 puncte**
4. Explică, într-un text de 50-80 cuvinte, de ce se purta urât cu tinerii negustorul din orașul prezentat în textul B. **6 puncte**
5. Explică, într-un text de 50-80 cuvinte, semnificația structurii: *În zilele călduroase, cerul de un albastru dens se lăsa ca un capac fierbinte peste stradă, iar umbra era proaspătă pe sub arcade. Când ploua, întreaga stradă nu era decât o tranșee adâncă de piatră umedă și lucioasă.*
8 puncte
6. Care este motivul organizării expoziției *Orașe invizibile*, așa cum este prezentat în textul C? Motivează-ți răspunsul.
8 puncte

SUBIECTUL al III-lea

40 de puncte

Crezi că orașul în care trăiești poate să determine modul în care te dezvolti sau maniera în care gândești?

Scrie o compunere, de 150-300 de cuvinte, în care să răspunzi la această întrebare, justificându-ți ideile prin valorificarea semnificațiilor și a valorilor propuse de textele-suport, precum și a lecturilor, a experienței personale și culturale.

În elaborarea răspunsului, vei avea în vedere:

- interpretarea ideilor din cele trei texte, în vederea justificării răspunsului; **10 puncte**
- precizarea a două argumente relevante pentru tema compunerii.; **10 puncte**
- corelarea ideilor din textele-suport cu idei dintr-un alt text literar sau cu aspecte din experiența personală sau culturală; **6 puncte**
- respectarea structurii unei compuneri, claritatea exprimării și coerența ideilor. **6 puncte**

Vei primi 32 puncte pentru conținutul compunerii și 8 puncte pentru redactare.

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.